

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-039
Karar Sayısı : **24-42/992-429**
Karar Tarihi : 18.10.2024

(Özelleştirme)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Dr. Mehmet YANIK, Fatma ABAZ, Ayşe CİRİT TEMEL,
Berin GEZER ACAR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
Büyükdere Cad. No:143 Kat:6-7A/B 34394 Esentepe
Şişli/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Betim Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret AŞ'nin özelleştirme yolu ile devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından gönderilen ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 13.05.2024 tarih ve 51737 sayı ile intikal eden yazı ile 674 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden TMSF'nin kayyum olarak görevlendirildiği ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca müsaderesine karar verilen Betim Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret AŞ (BETİM ENERJİ)'nin, Hazine mülkiyetinde bulunan %100 oranındaki payının 7076 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun hükümleri çerçevesinde TMSF tarafından satışa sunulacağı belirtilmiş, söz konusu satışa ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2013/2 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumu'na Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (2013/2 sayılı Tebliğ) hükümleri uyarınca ön bildirimde bulunulmuştur.
- (3) Ön bildirim kapsamında TMSF'den 17.05.2024 tarihli ve 89502 sayılı yazı ile bilgi ve belge talep edilmiştir. Söz konusu bilgi ve belge talebine istinaden gönderilen cevabi yazı, 22.05.2024 tarih ve 52085 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bu bilgiler kapsamında hazırlanan Mesleki Daire Görüşü 23.05.2024 tarihli ve 89827 sayılı yazıyla TMSF'ye iletilmiştir.
- (4) 2013/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili Mesleki Daire Görüşü'ne TMSF'nin cevabi yazısı 24.05.2024 tarihli ve 52186 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiş ve söz konusu özelleştirme işlemine ilişkin Rekabet Kurulu (Kurul)'nun görüşü 04.06.2024 tarihli ve 24-24/579-M sayılı Kurul kararı ile oluşturulmuş ve söz konusu karar 05.06.2024 tarih ve 90493 sayı ile TMSF'ye tebliğ edilmiştir.

- (5) Söz konusu ön bildirimi takiben TMSF'nin Kurum kayıtlarına 29.08.2024 tarih ve 55762 sayı ile intikal eden yazısında; BETİM ENERJİ ihalesinin 20.08.2024 tarihinde gerçekleştirildiği, en yüksek teklifi veren üç katılımcının sırasıyla Caba İnşaat Enerji Turizm Sanayi Ticaret AŞ (CABA), Mutlucan Şeker Üretim Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ (MUTLUCAN) ve Demirtepe Enerji Üretim ve Ticaret AŞ (DEMİRTEPE) olduğu beyan edilmiş olup 2013/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca söz konusu teklif sahiplerine ilişkin bildirimler yapılmıştır.
- (6) TMSF Kuruluna sunulacak ve 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi, 2013/2 sayılı Tebliğ ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) kapsamında değerlendirilecek olan teklif sahipleri aşağıdaki gibidir:
- i. CABA
 - ii. MUTLUCAN
 - iii. DEMİRTEPE
- (7) Teklif sahipleri tarafından hazırlanan ve TMSF tarafından Kuruma intikal ettirilen Bildirim Formları'nda tespit edilen eksiklikler 13.09.2024 tarihli ve 96356 sayılı yazı ve 02.10.2024 tarih ve 97659 sayı ile TMSF'ye iletilmiş olup ilgili cevabi yazılar 19.09.2024 tarih ve 56445 sayı ve 04.10.2024 tarih ve 57146 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bunun üzerine hazırlanan 11.10.2024 tarihli ve 2024-2-039/ÖN sayılı rapor Kurulda görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (8) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından BETİM ENERJİ'nin özelleştirilmesi amacıyla yapılan ihaleye ilişkin teklif sahipleri CABA, MUTLUCAN veya DEMİRTEPE'nin, BETİM ENERJİ'yi devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2013/2 sayılı Tebliğ uyarınca Kurulun iznine tabi olduğu ve anılan teklif sahipleri tarafından yapılacak muhtemel devralma işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere, ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem niteliği taşımadığı ve işleme söz konusu teklif sahipleri açısından izin verilmesinde sakınca bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Özelleştirilen Teşebbüs: BETİM ENERJİ

- (9) BETİM ENERJİ, İstanbul ili Silivri ilçesinde bulunan rüzgâr enerjisi santrali (RES) vasıtasıyla elektrik üretimi yapmaktadır. Bahse konu santralde 21 adet türbin bulunmakta olup santral, iletim seviyesinden elektrik şebekesine bağlanmaktadır. Ayrıca BETİM ENERJİ, elektrik enerjisi toptan satışı alanında da faaliyet göstermektedir.

G.2. Teklif Sahipleri

G.2.1. CABA

- (10) En yüksek teklifi veren konumundaki CABA, inşaat, enerji, turizm, deniz ve kıyı sularında yat işletmeciliği, bina projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık faaliyetleri, motorlu hafif kara/motorlu ağır kara taşıtlarının ve arabaların sürücüsüz

kiralanması ve *leasing*¹ alanlarında faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte CABA'nın doğrudan kontrol ettiği Okyanus Enerji Üretim AŞ² (OKYANUS) hidroelektrik santrali (HES) ve güneş enerjisi santrali (GES) aracılığıyla, dolaylı olarak kontrol ettiği Özkar Elektrik Enerji Üretim San. ve Tic. Ltd. Şti.³ (ÖZKAR) GES aracılığıyla elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyeti de gerçekleştirmektedir.

G.2.2. MUTLUCAN

- (11) En yüksek ikinci teklifi veren MUTLUCAN, Kahramanmaraş merkezli olup şeker pancarından kristal şeker üretimi ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. MUTLUCAN, beyaz kristal şeker, pancar küspesi⁴ ve melas⁵ ürünlerinin üretimini ve satışını gerçekleştirmektedir⁶.

G.2.3. DEMİRTEPE

- (12) En yüksek üçüncü teklifi veren konumundaki DEMİRTEPE, elektrik üretim tesisi kurulumu, işletilmesi ve devredilmesi ile elektrik enerjisi üretimi ve satışı alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur. Öte yandan hâlihazırda teşebbüsün herhangi bir tesis yatırımı veya elektrik enerjisine ilişkin bir faaliyeti bulunmamaktadır.
- (13) DEMİRTEPE'nin hisselerinin tamamı Rönesans Yenilenebilir Enerji Yatırım AŞ (RÖNESANS YEN)'ye aittir. RÖNESANS YEN ise Rönesans Holding AŞ (RÖNESANS)'nin dolaylı olarak %100 iştiraki konumunda bulunmaktadır. Bu bilgiler ışığında, DEMİRTEPE'nin, nihai olarak RÖNESANS tarafından kontrol edildiği anlaşıldığından işlem tarafı olarak RÖNESANS esas alınmıştır.
- (14) RÖNESANS, inşaat, enerji, sağlık, gayrimenkul ve endüstriyel yatırım alanlarında faaliyet göstermektedir. RÖNESANS'ın enerji alanında, elektrik toptan satışı ve elektrik enerjisi perakende satışı pazarlarında faaliyeti bulunmaktadır.

G.3. Sektöre İlişkin Bilgiler: Elektrik Enerjisi Sektörü ve Serbestleşme Süreci

- (15) Rekabet hukuku uygulamalarında pazardaki rekabet seviyesinin tespitinde kullanılan başlıca ölçütlerden biri "pazar gücü"dür. Farklı tanımları olmakla birlikte, en genel ifadeyle pazar gücü; bir ya da birden çok teşebbüsün, fiyatları rekabetçi fiyat seviyesinin üzerine çıkarabilme kapasitesi şeklinde ifade edilmektedir. Elektrik piyasaları, diğer piyasalarla kıyaslandığında, teşebbüslerin pazar gücünü tek taraflı olarak kötüye kullanmalarına çok elverişli olmalarıyla dikkat çekmektedir.
- (16) Türkiye elektrik piyasalarının serbestleşme sürecinde pazar gücü problemine karşı alınmış olan önlemlerin içinde en dikkat çekenini, 4628 sayılı mülga Elektrik Piyasası Kanunu ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (6446 sayılı Kanun) kapsamında piyasada faaliyet gösteren teşebbüslere getirilen pazar payı eşikleridir. 6446 sayılı Kanun'da tedarik şirketlerinin satın alacağı elektrik enerjisi miktarının ve nihai

¹ Kiralama anlamına gelmektedir. <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 11.10.2024

² CABA, OKYANUS'un %(.....) hissedarıdır.

³ ÖZKAR'ın %(.....) hissedarı OKYANUS olduğundan ötürü ÖZKAR dolaylı olarak CABA tarafından kontrol edilmektedir.

⁴ Sulu pancar posaları kurutulularak melas ile işlenmekte ve paketlenmekte olup paketlenen kuru pancar küspeleri, büyükbaş hayvanların beslenmesinde kullanılmaktadır. <https://www.mutlucanseker.com.tr/urunler/pancar-kuspesi>, Erişim Tarihi: 11.10.2024.

⁵ Şeker fabrikalarında şeker üretimi yapılırken kullanıma kazandırılmayan son şurup olan melas, hayvan gıda endüstrisinde özellikle büyükbaş hayvan beslenmesinde yaygın olarak kullanılmaktadır. <https://www.mutlucanseker.com.tr/urunler/melas>, Erişim Tarihi: 11.10.2024.

⁶ MUTLUCAN'ın hissedarlarının tuz üretimi ve satışı ile inşaat alanlarında faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.

tüketiciye satacağı elektrik enerjisi miktarının bir önceki yıl Türkiye’de tüketilen toplam elektrik enerjisi miktarının %20’sini geçemeyeceği; bunun yanında, herhangi bir teşebbüsün kontrol ettiği üretim şirketleri ile üreteceği toplam elektrik enerjisi miktarının da bir önceki yıl Türkiye toplam elektrik üretim miktarının %20’sini aşamayacağı yönünde kısıtlamalar yer almaktadır. Serbest piyasa mekanizması çerçevesinde teşebbüslere bu şekilde pazar payı ya da kapasite sınırlaması getirilmesi tercih edilen bir yöntem olmamakla birlikte, özellikle özelleştirmeler yoluyla elektrik piyasalarının tasarlandığı aşamada bu tür eşikler ile pazar gücü problemine karşı önlem alınmasının yerinde bir yaklaşım olduğu değerlendirilmektedir.

- (17) Piyasaya ilişkin düzenlemelerde bu tür eşiklerle pazar gücü problemlerine karşı *ex-ante* önlemler alınması önemli ve gerekli olmakla birlikte, zaman zaman bu önlemler yetersiz kalabilmektedir. Zira elektrik piyasasının kendine özgü niteliklerinden ötürü, talebin değişken yapısına da bağlı olarak farklı durumlarda ve koşullarda zamansal ya da coğrafi bakımdan daha dar pazar tanımlamalarının söz konusu olabileceği görülmektedir. Nitekim elektrik iletim hatlarında yaşanabilecek olası kısıtlar sebebiyle pazarın zamansal ve coğrafi açıdan dar tanımlanması ihtiyacı gündeme gelebilecektir. Böyle bir senaryo dâhilinde çok kısa zaman aralıklarında, iletim kısıtının gerçekleştiği coğrafi alanda faaliyet gösteren santrallerin pazar gücü elde edebileceği görülmektedir.
- (18) Yukarıda anılan durum dâhilinde, birleşme ve devralmaların kontrolü kapsamında Kuruma da rekabeti sınırlayıcı nitelikte pazar gücünün oluşumunun engellenmesi konusunda rol düşmektedir. 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında piyasada etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmaya yönelik birleşme ve devralmalar yasaklanmıştır. Bu kapsamda, özelleştirme yoluyla gerçekleşen devralma işlemlerinde Kurumun gerekli görmesi halinde daha dar pazar tanımlarını da dikkate alarak piyasanın tamamında ya da bir bölümünde etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasını engellemesi, serbestleşme sürecinin başarısı için büyük önem taşımaktadır.
- (19) Kamunun elindeki üretim santrallerinin büyük portföyler yerine santral bazında özelleştirildiği dikkate alındığında, Türkiye elektrik piyasalarının serbestleştirilmesi sürecinde pazar gücü probleminin diğer ülke tecrübelerine göre rekabet hukuku bakımından daha az sıkıntılı bir konu olacağı ileri sürülebilecektir.

G.4. İlgili Pazar

- (20) Rekabet hukukunda pazar tanımı, teşebbüsler arasındaki rekabetin sınırlarını tespit etmekte kullanılan bir araçtır. İlgili pazar, ürün pazarı ve coğrafi pazar olmak üzere iki temel boyuttan oluşmaktadır.
- (21) TMSF tarafından özelleştirmeye konu edilen birim, RES vasıtasıyla yenilebilir enerji kaynaklarından faydalanarak hem elektrik enerjisi üretmekte hem de üretilen elektrik enerjisinin satışı faaliyeti ile iştigal etmektedir.
- (22) Rüzgâr kaynaklı elektrik üretiminin toplam elektrik kurulu gücü içindeki payı 2023 yılında %10,80 olmuş ve anılan yıl itibarıyla toplam elektrik üretiminin %10,49’u rüzgâr kaynaklı gerçekleşmiştir⁷. Toplam kurulu güç (MW) içerisinde rüzgâr enerjisinin payı 2023 yılının Temmuz ayı için %11,01 iken söz konusu oran 2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla %10,90 olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda rüzgâr enerjisinin toplam kurulu güç içerisindeki payında gerçekleşen düşüşün ihmal edilebilir seviyede olduğu

⁷ Söz konusu veriler lisanslı ve lisanssız tüm santraller dâhil olacak şekilde sunulmaktadır. <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24/elektrikiyillik-sektor-raporu><https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24/elektrikiyillik-sektor-raporu>, Erişim Tarihi: 11.10.2024

görülmektedir. Öte yandan, 2023 yılının Temmuz ayında toplam üretim (MWh) bakımından rüzgâr enerjisinin payı %10,20 iken 2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla bu oran %11,10'a yükselmiştir⁸.

- (23) Günümüzde elektrik; kömür, doğalgaz, su, güneş, rüzgâr vb. kaynaklardan elde edilebilmektedir ve adı geçen her bir kaynak çerçevesinde elektrik üretebilmek için maliyeti, kurulum zamanı, çalışma prensibi ve teknolojisi farklılaşan santral tipleri bulunmaktadır. Santral tipleri arasında anılan farklılıklar olmakla birlikte, gerçekleşen üretim sonucunda ortaya çıkan ürün olan "elektrik" homojendir. Bu çerçevede Kurulun sektöre ilişkin geçmiş kararlarıyla da uyumlu şekilde, ilgili ürün pazarı bakımından, kullanılan kaynak özelinde daha dar bir pazar tanımı yapılmamıştır⁹. Dolayısıyla söz konusu özelleştirme işlemleri bakımından ilgili ürün pazarı "elektrik enerjisi üretimi ve satışı" olarak tespit edilmiştir.
- (24) Öte yandan, son yıllarda iletim hatlarında yapılan iyileştirmeler ile iletim kısıtlarının ortaya çıkma ihtimalinin azalması ve özelleştirmeye konu RES'in ülke çapında faaliyet göstermesi hususları dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.5. Değerlendirme

- (25) 2013/2 sayılı Tebliğ'in Kapsam başlıklı 2. maddesine göre bir teşebbüsün ortaklık paylarının ya da diğer hak ve araçların tümünün veya bir kısmının teşebbüsün üzerindeki kontrolü değiştirecek ya da karar organlarını etkileyecek şekilde yahut mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin özelleştirme yolu ile her türlü devri bu Tebliğ hükümlerine tabidir.
- (26) Hisseleri devre konu BETİM ENERJİ'nin TMSF kontrolünde olması nedeniyle işlem 2013/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında bir "özelleştirme" işlemidir. Bu nedenle TMSF tarafından ön bildirim yapılan ve kayyumluk yetkisi TMSF'ye verilen BETİM ENERJİ'nin satılması işlemi 2013/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında yer almaktadır.
- (27) 2013/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesine göre; Tebliğ kapsamındaki özelleştirme yolu ile devralma işlemlerinde; özelleştirilecek teşebbüsün ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin cirosunun 250 milyon Türk lirasını aşması halinde, ihale şartlarının kamuoyuna duyurulmasından önce, Kuruma ön bildirimde bulunulması gerekmektedir. Kuruma yapılan bildirim kapsamında BETİM ENERJİ'nin cirosunun Tebliğ'de belirtilen ciro sınırlarını aşması sebebiyle işlemin ön bildirimde tabi olduğu değerlendirilmiştir.
- (28) TMSF tarafından Kuruma intikal ettirilen ön bildirimle ilişkin olarak hazırlanan 2024-2-039/BN-01 sayılı Bilgi Notu, 04.06.2024 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 24-24/579-M sayı ile karara bağlanmıştır. Kurul görüşünde;
- 2013/2 sayılı Tebliğ'de yer verilen ciro eşiğinin aşılması nedeniyle işlemin ön bildirimde tabi olduğu,
 - İşlem ile ilgili olarak bu aşamada herhangi bir ön koşul veya bir kısıt getirilmesine gerek olmadığı,

⁸<https://www.epdk.gov.tr/detay/icerik/3-0-23/elektrikaylik-sektor-raporlarhttps://www.epdk.gov.tr/detay/icerik/3-0-23/elektrikaylik-sektor-raporlar>, Erişim Tarihi: 11.10.2024

⁹ Rekabet Kurulunun 18.01.2018 tarihli ve 18-03/22-11 sayılı kararı, s. 4; 09.01.2020 tarihli ve 20-03/17-7 sayılı kararı; 03.06.2021 tarihli ve 21-29/364-181 sayılı kararı; 17.02.2022 tarihli ve 22-09/137-55 sayılı kararı.

- Ancak alıcı adayları belli olduktan sonra devirlerle ilgili koşul ve yükümlülükler getirilebileceğinin veya devirlere izin verilmeyebileceğinin şartnamede yer almasının uygun olacağı

hususları yer almaktadır.

(29) 2013/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde ise, Kuruma ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yolu ile gerçekleştirilen devralma işlemlerinin, hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda TMSF uhdesinde bulunan BETİM ENERJİ'nin özelleştirilmesi işleminin Kurulun iznine tabi olduğu görülmektedir. Söz konusu izne yönelik incelemelerin de anılan Tebliğ'in 7. maddesi uyarınca 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğin hükümleri çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

(30) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca etkilenen pazarlar,

"Türkiye'de,

a) Taraflardan ikisinin veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu (yatay ilişki),

b) Taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ilgili pazarın alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki), tüm ilgili ürün pazarlarından ve ilgili coğrafi pazarlardan oluşmaktadır."

olarak tanımlanmaktadır. Bu noktada tarafların Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay ve/veya dikey örtüşmenin bulunup bulunmadığının, örtüşme varsa söz konusu etkilenen pazarlarda oluşacak yoğunlaşmanın rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem niteliği taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, ilgili devralmanın konusunu oluşturan ihale kapsamında teklif veren ilk üç muhtemel alıcı özelinde yapılacak olan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

G.5.1. BETİM ENERJİ'nin CABA Tarafından Devralınması İşlemine İlişkin Değerlendirme

- (31) TMSF tarafından gönderilen yazıda, 20.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen ihalede en yüksek teklifi veren teşebbüsün CABA olduğu ifade edilmiştir. Tarafların Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay ve/veya dikey örtüşmenin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi bakımından Türkiye'deki faaliyet alanlarına bakıldığında CABA'nın inşaat, enerji, turizm, deniz ve kıyı sularında yat işletmeciliği, bina projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık faaliyetleri, motorlu hafif kara/motorlu ağır kara taşıtlarının ve arabaların sürücüsüz kiralınması ve *leasing* alanlarında aktif olduğu görülmektedir.
- (32) Bunun yanı sıra CABA'nın doğrudan kontrol ettiği OKYANUS; HES ve GES aracılığıyla; dolaylı olarak kontrol ettiği ÖZKAR GES aracılığıyla elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyetini gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda, devre konu teşebbüs ile devralan konumundaki teşebbüsün yukarıda yer verilen faaliyetleri arasında *"elektrik enerjisi üretimi ve satışı"* ve *"elektrik enerjisi toptan satışı"* alanlarında yatay örtüşmenin bulunduğu değerlendirilmektedir.
- (33) Tarafların 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin olarak *"elektrik enerjisi üretimi ve satışı"* pazarı bakımından kurulu güç ve üretim bazında sahip oldukları pazar payı verileri incelenmiştir. CABA'nın 2023 yılı itibarıyla sahip olduğu kurulu güç bazında pazar payı **%(.....)** iken üretim bazında pazar payı **%(.....)** düzeyinde gerçekleşmiştir. Devre konu

BETİM ENERJİ'nin ise 2023 yılı itibarıyla sahip olduğu güç bazında pazar payı %(.....) iken üretim bazında pazar payı %(.....) olmuştur. Tarafların, anılan pazarlarda 2023 yılına ilişkin toplam pazar payı verileri incelendiğinde, sahip oldukları kurulu güç bazında toplam pazar payı %(.....) iken üretim bazında toplam pazar payının %(.....) düzeyinde olduğu görülmektedir.

- (34) Tarafların 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin olarak “*elektrik enerjisi toptan satışı*” pazarı bakımından satış miktarı bazında sahip oldukları pazar payı verileri de incelenmiştir. “*elektrik enerjisi toptan satışı*” pazarında CABA'nın 2023 yılı itibarıyla satış miktarı bazında pazar payı %(.....), BETİM ENERJİ'nin payı %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Tarafların ilgili pazardaki toplam payı ise 2023 yılı için %(.....) olmuştur.
- (35) Diğer yandan, söz konusu pazarda faaliyet gösteren çok sayıda rakip teşebbüs bulunmaktadır. 2023 yılı itibarıyla elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında; Eren Enerji Elektrik Üretim AŞ (EREN)'nin, İskenderun Enerji Üretim ve Tic. AŞ (İSKENDERUN)'nin, Emba Elektrik Üretim AŞ (EMBA)'nin ve Çelikler Elektrik AŞ (ÇELİKLER)'nin 2023 yılı itibarıyla satış miktarı bazında pazar payları sırasıyla %(.....), %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir¹⁰.
- (36) Dosya konusu işlem bakımından tarafların faaliyetleri arasında yatay örtüşmenin bulunduğu “*elektrik enerjisi üretimi ve satışı*” ve “*elektrik enerjisi toptan satışı*” pazarlarında faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüsün bulunduğu, işlem sonucunda söz konusu pazarlarda CABA tarafından sahip olunacak toplam pazar payının oldukça düşük seviyede kalacağı göz önünde bulundurulduğunda, bildirim konusu işlemin “*elektrik enerjisi üretimi ve satışı*” ile “*elektrik enerjisi toptan satışı*” pazarlarında rekabetçi bir endişe oluşturmayacağı ve devralmanın piyasada etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı anlaşılmaktadır.
- (37) Öte yandan, TMSF tarafından gönderilen ve 29.08.2024 tarih ve 55759 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden başvuruda; Sibelres Elektrik Üretim AŞ (SİBELRES)'nin Hazine mülkiyetinde bulunan %100 oranındaki payının TMSF tarafından satışa sunulmasına ilişkin ihale kapsamında CABA'nın en yüksek üçüncü teklifi veren teşebbüs olduğu belirtilmiştir. Söz konusu başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 02.10.2024 tarihli ve 2024-2-043/ÖN sayılı Özelleştirme Nihai Raporu, Kurulun 03.10.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-40/957-414 sayı ile işleme bahse konu teklif sahipleri açısından izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.
- (38) Bu doğrultuda, hem mevcut dosya kapsamında BETİM ENERJİ'nin hem de söz konusu başvuru kapsamında SİBELRES'in ihalelerini CABA'nın kazanması durumunda pazardaki yoğunlaşma oranının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda CABA'nın hem BETİM ENERJİ'yi hem de SİBELRES'i devralması durumunda etkilenen pazarlarda oluşacak pazar payları incelenmiştir.
- (39) CABA'nın 2023 yılında elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. BETİM ENERJİ'nin 2023 yılında elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) seviyesinde olduğu görülmektedir. SİBELRES'in ise aynı yılda elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) pazar payına sahip olduğu

¹⁰ <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24/elektrikyillik-sektor-raporu>, Erişim Tarihi: 11.10.2024.

anlaşılmaktadır. Anılan hususlar göz önünde bulundurulduğunda, CABA'nın her iki ihaleyi de kazanması durumunda dahi elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında toplam pazar payının %(.....), üretim bazında toplam pazar payının %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında toplam pazar payının %(.....) seviyesinde olacağı, bu doğrultuda pazardaki yoğunlaşma artışının ihmal edilebilir bir düzeyde sınırlı kalacağı değerlendirilmektedir.

- (40) Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde, anılan teklif sahibi bakımından gerçekleştirilecek devralma işleminin, başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirilmesi olmak üzere, ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı değerlendirilmektedir.

G.5.2. BETİM ENERJİ'nin MUTLUCAN Tarafından Devralınması İşlemine İlişkin Değerlendirme

- (41) TMSF tarafından gönderilen yazıda, 20.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen ihalede en yüksek teklifi veren ikinci teşebbüsün MUTLUCAN olduğu ifade edilmiştir. Tarafların Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay ve/veya dikey örtüşmenin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi bakımından Türkiye'deki faaliyet alanlarına bakıldığında MUTLUCAN'ın, pancardan kristal şeker üretimi pazarında faaliyet göstermekte olduğu ve elektrik üretimi ve satışı pazarı ile ilgili pazarın alt veya üst pazarında herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı görülmektedir.
- (42) Bu doğrultuda, BETİM ENERJİ'nin ve MUTLUCAN'ın faaliyet alanları arasında 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca herhangi bir yatay ve/veya dikey örtüşme bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (43) Öte yandan, TMSF tarafından gönderilen ve 23.08.2024 tarih ve 55510 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden bildirimde; Gün Güneş Enerjisi Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret AŞ (GÜN GÜNEŞ)'nin Hazine mülkiyetinde bulunan %100 oranındaki payının TMSF tarafından satışa sunulmasına ilişkin ihale kapsamında MUTLUCAN'ın en yüksek teklifi veren teşebbüs olduğu belirtilmiştir. Söz konusu başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 05.09.2024 tarihli ve 2024-2-041/ÖN sayılı Özelleştirme Nihai Raporu, Kurulun 12.09.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-37/875-373 sayı ile işleme söz konusu teklif sahipleri açısından izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir. Bu doğrultuda, hem mevcut dosya kapsamında BETİM ENERJİ'nin, hem de söz konusu başvuru kapsamında GÜN GÜNEŞ'in ihalelerini MUTLUCAN'ın kazanması durumunda pazardaki yoğunlaşma oranının değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (44) Bu kapsamda MUTLUCAN'ın hem BETİM ENERJİ'yi hem de GÜN GÜNEŞ'i devralması durumunda etkilenen pazarlarda oluşacak pazar payları incelenmiştir. MUTLUCAN'ın elektrik enerjisi üretimi ve satışı alanında faaliyet göstermemesi, elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren BETİM ENERJİ'nin 2023 yılına ilişkin kurulu güç bazında pazar payının %(.....), üretim bazında pazar payının %(.....) ve aynı yılda GÜN GÜNEŞ'in kurulu güç bazında pazar payının %(.....), üretim bazında pazar payının ise %(.....) olması göz önünde bulundurulduğunda, MUTLUCAN'ın her iki ihaleyi kazanması durumunda dahi pazar payının kurulu güç bazında %(.....) ve üretim bazında ise %(.....) seviyesinde kalacağı görülmektedir. Bu doğrultuda, pazardaki yoğunlaşma artışının her durumda ihmal edilebilir bir düzeyde sınırlı olacağı değerlendirilmektedir.

- (45) Bu kapsamda bildirim konusu işlemin gerçekleşmesi halinde 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

G.5.3. BETİM ENERJİ'nin DEMİRTEPE Tarafından Devralınması İşlemine İlişkin Değerlendirme

- (46) TMSF tarafından gönderilen yazıda, 20.08.2024 tarihinde gerçekleştirilen ihalede en yüksek teklifi veren teşebbüsün DEMİRTEPE olduğu ifade edilmiştir. Yukarıda da yer verildiği üzere DEMİRTEPE nihai olarak RÖNESANS tarafından kontrol edildiğinden mevcut başlık altında BETİM ENERJİ'nin RÖNESANS tarafından devralınmasına ilişkin değerlendirmelere yer verilecektir.
- (47) Tarafların Türkiye'deki faaliyetleri arasında yatay ve/veya dikey örtüşmenin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi bakımından Türkiye'deki faaliyet alanlarına bakıldığında RÖNESANS'ın, DEMİRTEPE ve sair ortaklıkları vasıtasıyla, elektrik üretim tesisi kurulumu, işletilmesi ve devredilmesi, elektrik enerjisi üretimi ve satışı, elektrik enerjisi toptan satışı ve elektrik enerjisi perakende satışı alanlarında faaliyeti olduğu görülmektedir. Devre konu teşebbüs BETİM ENERJİ'nin elektrik enerjisi üretimi ve satışı ve elektrik enerjisi toptan satışı alanlarında faaliyet gösterdiği dikkate alındığında devre konu teşebbüs ile devralan konumundaki teşebbüs arasında "elektrik enerjisi üretimi ve satışı" ve "elektrik enerjisi toptan satışı" alanında yatay örtüşmenin olduğu; "elektrik enerjisi perakende satışı" alanında ise dikey örtüşmenin bulunduğu değerlendirilmektedir.
- (48) Yatay örtüşmeye ilişkin olarak öncelikle tarafların 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin olarak "elektrik enerjisi üretimi ve satışı" pazarı bakımından kurulu güç ve üretim bazında sahip oldukları pazar payı verileri incelenmiştir. Tarafların son üç yıla ilişkin kurulu güç bazında pazar payları ile üretim bazında pazar payları incelendiğinde RÖNESANS'ın 2023 yılı itibarıyla sahip olduğu kurulu güç bazında pazar payı %(.....) iken üretim bazında pazar payı %(.....) düzeyinde gerçekleşmiştir. Devre konu BETİM ENERJİ'nin ise 2023 yılı itibarıyla sahip olduğu pazar payı kurulu güç bazında %(.....) iken üretim bazında %(.....) olmuştur. Tarafların 2023 yılına ilişkin toplam pazar payı verileri incelendiğinde, sahip oldukları kurulu güç bazında toplam pazar payı %(.....) iken üretim bazında toplam pazar payının %(.....) düzeyinde olduğu görülmektedir.
- (49) İkinci olarak tarafların 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin olarak, "elektrik enerjisi toptan satışı" pazarı bakımından satış miktarı bazında sahip oldukları pazar payı verileri incelenmiştir. "elektrik enerjisi toptan satışı" pazarında RÖNESANS'ın 2023 yılı itibarıyla satış miktarı bazında pazar payı %(.....), BETİM ENERJİ'nin payı %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Tarafların ilgili pazardaki toplam payı ise 2023 yılı için %(.....) olmuştur.
- (50) Diğer yandan, söz konusu pazarda faaliyet gösteren çok sayıda rakip teşebbüs bulunmaktadır. 2023 yılı itibarıyla elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında EREN'in, İSKENDERUN'un, EMBA'nın ve ÇELİKLER'in 2023 yılı itibarıyla satış miktarı bazında pazar payları sırasıyla %(.....), %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir¹¹.

¹¹ <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24/elektrikyillik-sektor-raporu>, Erişim Tarihi: 11.10.2024.

- (51) Dosya konusu işlem bakımından tarafların faaliyetleri arasında yatay örtüşmenin bulunduğu “elektrik enerjisi üretimi ve satışı” ve “elektrik enerjisi toptan satışı” pazarlarında faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüsün bulunduğu, işlem sonucunda söz konusu pazarlarda RÖNESANS tarafından sahip olunacak toplam pazar payının oldukça düşük seviyede kalacağı gözetildiğinde, bildirim konusu işlemin “elektrik enerjisi üretimi ve satışı” ile “elektrik enerjisi toptan satışı” pazarlarında rekabetçi bir endişe oluşturmayacağı ve devralmanın piyasada etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı anlaşılmaktadır.
- (52) Söz konusu tarafların faaliyetleri bakımından dikey örtüşmenin bulunduğu “*elektrik enerjisi perakende satışı*” pazarına ilişkin olarak ise RÖNESANS’ın 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin pazar payları incelenmiştir. 2021, 2022 ve 2023 yıllarında RÖNESANS’ın elektrik enerjisi perakende satışı pazarında elde etmiş olduğu pazar payları sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....)’dir. Buna karşın pazarda faaliyet gösteren çok sayıda rakip teşebbüs bulunmaktadır. 2023 yılı itibarıyla elektrik enerjisi perakende satışı pazarında satış miktarı bazında; CK Boğaziçi Elektrik Perakende Satış AŞ %(.....), Gediz Elektrik Perakende Satış AŞ %(.....), Limak Uludağ Elektrik Perakende Satış AŞ %(.....), Dicle Elektrik Perakende Satış AŞ %(.....) ve Sakarya Elektrik Perakende Satış AŞ %(.....) pazar payına sahiptir¹².
- (53) Dosya konusu işlem bakımından tarafların faaliyetleri arasında dikey örtüşmenin bulunduğu “*elektrik enerjisi perakende satışı*” pazarında çok sayıda oyuncunun faaliyet gösterdiği, bu anlamda pazarın parçalı bir yapı arz ettiği, ayrıca elektrik enerjisi sektörünün regülasyona tabi olduğu, RÖNESANS’ın söz konusu pazarda kısıtlı bir payının bulunduğu, BETİM ENERJİ’nin “elektrik enerjisi üretimi ve satışı” ile “elektrik enerjisi toptan satışı” pazarlarındaki payının ihmal edilebilir seviyede olduğu hususları dikkate alındığında dikey örtüşmenin herhangi bir rekabetçi endişeye mahal vermeyeceği değerlendirilmektedir.
- (54) Öte yandan, TMSF tarafından gönderilen ve 29.08.2024 tarih ve 55762 sayı ile Kurum kayıtlarına giren başvuruda; SİBELRES’in Hazine mülkiyetinde bulunan %100 oranındaki payının TMSF tarafından satışa sunulmasına ilişkin ihale kapsamında DEMİRTEPE’nin en yüksek teklifi veren teşebbüs olduğu belirtilmiştir. Söz konusu başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 02.10.2024 tarihli ve 2024-2-043/ÖN sayılı Özelleştirme Nihai Raporu, Kurulun 03.10.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-40/957-414 sayı ile işleme söz konusu teklif sahipleri açısından izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir. Bu doğrultuda, hem mevcut bildirim kapsamında BETİM ENERJİ’nin hem de söz konusu başvuru kapsamında SİBELRES’in ihalelerini DEMİRTEPE’nin kazanması durumunda pazardaki yoğunlaşma oranının değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (55) Bu kapsamda DEMİRTEPE’nin kontrolünü elinde bulunduran RÖNESANS’ın hem BETİM ENERJİ’yi hem de SİBELRES’i devralması durumunda etkilenen pazarlarda oluşacak pazar payları da incelenmiştir. RÖNESANS tarafından hem BETİM ENERJİ’nin hem de SİBELRES’in devralınması işlemi kapsamında tarafların faaliyetleri arasında “elektrik enerjisi üretimi ve satışı” ile “elektrik enerjisi toptan satışı” pazarlarında yatay örtüşmenin bulunduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, RÖNESANS’ın 2023 yılında elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında ise %(.....); elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) olduğu anlaşılmaktadır. BETİM ENERJİ’nin 2023 yılında

¹² <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-24/elektrikyillik-sektor-raporu>, Erişim Tarihi: 11.10.2024.

elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) seviyesinde seyrettiği görülmektedir. SİBELRES'in ise aynı yılda elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında %(.....), üretim bazında %(.....) ve elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında %(.....) pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Anılan hususlar dikkate alındığında, RÖNESANS'ın her iki ihaleyi de kazanması durumunda dahi elektrik enerjisi üretimi ve satışı pazarında kurulu güç bazında toplam pazar payının %(.....), üretim bazında toplam pazar payının %(.....), elektrik enerjisi toptan satışı pazarında satış miktarı bazında toplam pazar payının %(.....) seviyesinde olacağı, bu doğrultuda pazardaki yoğunlaşma artışının ihmal edilebilir bir düzeyde artacağı değerlendirilmektedir.

- (56) Ayrıca, RÖNESANS'ın elektrik enerjisi perakende satışı pazarında faaliyet göstermesi dikkate alındığında söz konusu pazar bakımından tarafların faaliyetleri arasında bir dikey örtüşme bulunduğu tespit edilmiştir. Öte yandan, RÖNESANS'ın 2023 yılına ilişkin elektrik enerjisi perakende satışı pazarında satış miktarı bazında toplam pazar payının %(.....) seviyesinde olması, pazarda çok sayıda oyuncunun faaliyet göstermesi, bu anlamda pazarın parçalı bir yapı arz etmesi, ayrıca elektrik enerjisi sektörünün regülasyona tabi olması ve BETİM ENERJİ ile SİBELRES'in "elektrik enerjisi üretimi ve satışı" ile "elektrik enerjisi toptan satışı" pazarlarındaki payının ihmal edilebilir seviyede olması hususları dikkate alındığında dikey örtüşmenin herhangi bir rekabetçi endişeye mahal vermeyeceği anlaşılmaktadır.
- (57) Bu kapsamda bildirim konusu işlemin gerçekleşmesi halinde 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(58) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan Betim Enerji Yatırım Üretim ve Ticaret AŞ'nin özelleştirilmesi işlemine ilişkin olarak;

- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2013/2 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" uyarınca izne tabi olduğuna,
- Bununla birlikte bildirim kapsamındaki herhangi bir teklif sahibi tarafından yapılacak devralma işleminin; 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere, ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem niteliği taşımadığına ve işleme teklif sahipleri açısından izin verilmesinde sakınca bulunmadığına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.